

A „BEFOGADÓ OKTATÁS: A TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ELŐMOZDÍTÁSÁÉRT” KONFERENCIA TANULSÁGAI, MÁRCIUS 11–12, 2010, MADRID

2009 májusában az Európa Tanács az Oktatás, képzés 2020 munkaprogram részeként olyan stratégiai alapvetést tett, amely hangsúlyozza a befogadó oktatás fontosságát a hátrányok leküzdésében. A Tanács megállapította, hogy az oktatásnak a diszkrimináció minden formáját el kell utasítania és ugyanakkor el kell érnie, hogy minden fiatal pozitívan álljon a más háttérből érkező társaihoz.

A nemzetközi konferencia – amelyen 40 országból 300 küldött vett részt – azt tűzte ki célul, hogy lehetőséget biztosítson arra, hogy az oktatásban a minőség, az egyenlőség és a hatékonyság elveiről egységes vélemény fogalmazódjon meg. Legfőképpen a leghátrányosabb helyzetű tanulók befogadási lehetőségeire fókuszált a társadalmi kirekesztettség elkerülése érdekében.

A konferencia fő célkitűzései a következők voltak:

- Az oktatást a társadalmi befogadást szolgáló egyik legmeghatározóbb elemének kell tekinteni a „Szegénység és a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem európai éve” keretében.
- A befogadó oktatáspolitikát és a jó gyakorlatok megosztása az oktatás kiemelt támogatásával együtt különösen fontos azok számára, akiknek sajátos nevelési igényeik vannak.
- Elő kell segíteni a tapasztalatok megosztását az EU tagállamai és a Latin-Amerikai országok között a befogadó oktatás területén.
- Meg kell fogalmazni egy dokumentumot a befogadó oktatás fő üzeneteiről a nemzeti és európai hivatalok számára.

A konferencia programjáról és a háttérinformációkról további tájékoztatást itt kaphatnak:
<http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Következtetések

A befogadó oktatás mindenki számára egyetemes jog. Olyan politikai intézkedések szükségesek hozzá, amelyek célja, hogy minden állampolgár számára minőségi oktatást biztosítson. Magában foglalja továbbá az összes szükséges erőforrás (anyagi, emberi, oktatási, technikai és technológiai) meglétét is, annak érdekében, hogy minden tanuló sikeres tanulását biztosítani tudja, függetlenül a személyes, gazdasági, szociális, kulturális, földrajzi vagy etnikai helyzetétől. Kiemelt figyelmet kell szentelni a tanulók nemére, különös tekintettel a fiatal lányokat és a fogyatékkal élő nőket érő diszkriminációra.

Az inkluzív oktatásnak biztosítania kell a minőséget és az egyenlőséget olyan elveknek megfelelően, mint az esélyegyenlőség, diszkrimináció-ellenesség és hozzáférhetőség. Mindezen elvek elválaszthatatlanok és csak együtt érvényesek.

Ez a konferencia, amelyen a különböző spanyol autonóm közösségek, európai és latin-amerikai országok képviselői is részt vettek, teljes összhangban zajlott a spanyol EU elnökség oktatásra vonatkozó négy célkitűzésének egyikével: hatással lenni azokra az oktatási szabályozásokra, amelyek elősegítik az egyenlőséget, társadalmi kohéziót és az aktív állampolgárságot. Ez a célkitűzés olyan különböző kihívásokra igyekszik választ adni, mint a korai iskolaelhagyás és a különleges oktatási támogatást igénylő tanulók helyzete.

Fontos előrelépés történt az oktatásban tartalmi, szabályozási és gyakorlati szinten egyaránt, amelyek elősegítik a befogadó oktatásra való átállást. Külön említést érdemel az ENSZ A fogyatékkal élő személyek jogairól szóló Egyezménye, kiemelten a 24. oktatásról szóló fejezete.

Mindazonáltal a befogadó oktatás továbbra is az elérendő célok közé tartozik. Nagy kihívásokkal kell szembenézni ahhoz, hogy elérjük az elvárt minőségi, egyenlőségi szinteket, az inklúziót, a sokszínűség elfogadását és a társadalmi részvételt mindenki részéről. A konferencia kiemelt figyelmet szentelt az előmenetelre és a kihívásokra három oktatási területen: középfokú oktatás, szakképzés és felsőoktatás.

A konferencián felmerült következő javaslatokat külön is ki kell emelni:

- A tanulóközpontú befogadó oktatás számos előnnyel jár minden tanuló – fogyatékkal és anélkül élők – számára. A befogadó oktatás felkészíti a tanulókat a többségi társadalomban való életre és munkára.
- Ehhez minden érintett fél részéről szükséges a politikai akarat, az elszántság, hogy meghatározó rendszerszintű változások menjenek végbe. Ahhoz, hogy a befogadó oktatás megvalósítható legyen, előrelátás, tudás, megfelelő képességek és törvényi keretrendszer is szükséges. Az egész társadalom részt kell, hogy vállaljon ebben a változásban.
- Támogatni kell a szektorközi együttműködéseket, valamint a sikeres gyakorlatok egymás között történő megosztását.
- Megfelelő mechanizmusokat kell működésbe léptetni, és össze kell gyűjteni és értékelni kell az információkat a szabályozás és a gyakorlat folyamatos – indikátorokon keresztül történő – követéséhez. Ezek az indikátorok teszik majd lehetővé a kirekesztést okozó és a befogadást segítő tényezők feltérképezését.
- Az oktatásban szükséges változtatások eléréséhez és a mindenki számára elérhető oktatás kiszélesítéséhez szükség van a következőkre: rugalmas oktatási rendszerek; a sokszínűség értéként való felfogása; az akadálymentesítés (fizikai, oktatási programok és eszközök, attitűd, kommunikáció, jelbeszéd elérhetősége és egyéb eszközök a szóbeli kommunikáció segítésére); tanárok és iskolák támogatása; csapatmunka; iskolavezetés, harmonikus állapotok a tanulók között; szülők, szakemberek és önkéntesek közti együttműködés.
- Elő kell segíteni az oktatás különböző szintjeire és a munkaerőpiacra történő átjárhatóságot, valamint a beiskolázást, különös tekintettel a korai felismerésre és beavatkozásra.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a tanárképzésre és továbbképzésre az oktatás minden szintjén. A pedagógusképzésnek fel kell készítenie a tanárokat a legkülönbözőbb tanulói igényekre, csak ez alapozhatja meg a sikeres befogadó oktatást.
- A fiatalok nem akarják, hogy gyerekként kezeljék őket, szeretnék saját döntésekre felkészültek lenni. Mindannyiuknak joga van olyan oktatásra, amely teljes jogú állampolgárrá teszi őket.
- A szakképzés kulcskérdése, hogy a képzés és a munkaerőpiac között közvetlen átjárást biztosítson és tartalmazza a vállalkozásokra való felkészítést is.
- A felsőoktatásban a befogadó oktatás éppolyan követelmény, mint a közoktatásban. A felsőoktatásba való bejutás lehetőségét szélesíteni szükséges azok számára, akik fogyatékkal vagy más nehézséggel élnek. A hallgatók és oktatók közötti kapcsolat segítésére támogató szolgáltatás létrehozása kívánatos.
- Végezetül, minden befogadó oktatásban bevezetett intézkedés az összes tanuló javát szolgálja.

